

^som sagt, i de fleste Tilfælde med en Hovedrysten, og paa de bestemmende Steder var der ikke Tale om, at man vilde lytte dertil.

Der skete ganske vist Fremskridt, og der er sket et Fremskridt, som jeg gerne vil nævne ved denne Lejlighed: der er et Navn, som jeg synes burde fremdrages, nemlig Johan Ottosen, i hvis Lærebøger for første Gang den sociale og kulturelle Udvikling virkelig fik en jævnbyrdig Plads med Krigshistorien. Det blev den Gang stærkt fremhævet af Pædagoger, at disse Bøger næsten ikke var til at bruge, da man ikke kunde faa Børnene eller de unge Mennesker til at interessere sig for disse Forhold. Jeg maa sige, at jeg selv havde Lejlighed til at gøre den modsatte Erfaring. Jeg underviste i disse Aar en Del i Historie — det var nu unge Mennesker i Alderen 16—18 Aar, jeg har aldrig undervist Børn —, og det viste sig, at det var overordentlig let at faa disse unge Mennesker til at interessere sig derfor.

Dette var maaske det første Lyspunkt, men nu kan man sige, at nu lysner det vistnok over hele Linien. Interessen for dette Spørgsmaal i Skolekredse er under alle Omstændigheder stærkt voksende; jeg har set, at paa det nordiske Skolemøde i Helsingfors — jeg var ikke selv deroppe — vakte netop en Diskussion om dette Spørgsmaal stor Interesse. Maa jeg i Forbindelse hermed nævne den store nye Danmarkshistorie, som udarbejdes af Professor Arup, og hvoraf nu første Bind foreligger. Karakteren af den historiske Fremstilling, som Professor Arup giver heri, har han selv til et Blad i København kendetegnet paa klareste Maade i følgende Ord, som jeg med den højtærede Formands Tilladelse skal oplæse: „For Folkenes Udvikling spiller Krigene i Virkeligheden en forbavsende ringe Rolle; de har nok Betydning for de politiske Magtforhold, men ikke for selve Folkeslagenes Liv. Derfor maa Historikerne lægge stadig mere Vægt paa den almindelige sociale og økonomiske Udvikling og mindre paa Krigene. Forstaaelsen heraf maa nødvendigvis brede sig baade hos Historieforskerne, hos dem, der skal skrive Lærebøgerne, og endelig hos Lærerne“. Saa ved vi, at der endvidere er en ny stor Danmarkshistorie under Udarbejdelse under Redaktion af Professor Aage Friis og under Medvirkning af en Række af vore mest ansete Historikere. Der vil altsaa i en nær Fremtid være nye gode og tidssvarende Hjælpemidler til Raadighed for Lærerne ved Seminarierne og i Skolerne.

Men det, som det saa gælder om, er at faa det almindelige Lærebogsmateriale, som benyttes i selve Skolerne, forbedret i tilsvarende Grad. Et Skridt i denne Retning er gjort ved den lille Fædrelandshistorie, som Lærer L. I. Dyre har udgivet, og som er prisbelønnet af Dansk Fredsforening. Det gælder om at faa nye historiske Lærebøger i samme Aand til Brug ogsaa i de højere Skoler. Dette er en Opgave, som den højtærede Undervisningsminister maa have sin Opmærksomhed henvendt paa. Saa-danne Lærebøger, hvor en virkelig Reform finder Sted paa det Omraade, maa komme, og jeg føler mig overbevist om, at de ogsaa vil komme snarest. Man kan naturligvis sige, at det først og fremmest kommer an paa den Aand, hvori Undervisningen ledes af Lærerne og Lærerinderne. Det er jeg ganske enig i; det er ganske sandt. Hvis vore Lærere og Lærerinder hidtil gennemgaaende havde fulgt Lærebøgerne, saa vilde Historieundervisningen, navnlig i Folkeskolen, have faaet Karakteren af Indøvelse i Militarisme. At det ikke er sket, skylder vi Lærerne og Lærerinderne i vort Land Tak for. Men Betydningen af gode historiske Lærebøger kan dog ikke undervurderes. I nogen Grad vil det Lærebogsmateriel, man har til Raadighed, binde Lærerne ved Undervisningen.

Jeg nævnte før, at Bevægelse for en Reform af Historieundervisningen heldigvis ogsaa var fremme i andre Lande. Det viste sig, som jeg før sagde, paa det nordiske Skolemøde i Helsingfors, det er en Bevægelse, som navnlig er fremme i Norge og Sverige. Og under Forhandlingen paa Folkeforbundsmødet i Aar fremkom der en Udtalelse fra en af de delegerede, saa vidt jeg erindrer fra den tidligere Undervisningsminister paa Haiti, Doret, en Udtalelse, der anbefalede Landene at søge Lærebøgerne i Historie ændret i Retning af Krigshistoriens Indskrænkning og en stærkere Paapegning af den økonomiske, den sociale og den kulturelle Udvikling. Det er ogsaa det naturlige, efter min Mening egentlig en Selvfølge, at Henstillinger og Opfordringer i den Retning fremkommer fra Folkenes Forbund. En af Hovedopgaverne for Folkenes Forbund maa netop være at fremme alle Bestræbelser, der tilsigter at skærpe Bevidstheden om, at det er paa Folkenes fredelige Udvikling gennem Samarbejde paa Fællesinteressernes faste Grund, at Menneskehedens Velfærd beror, og netop nu efter de Resultater, som Locarno-Konferencen har bragt, hvor der aabner sig et videre, et frugtbarere Omraade for Folkenes